

Bruxelles, den 18. oktober 2022
(OR. en)

13236/22

Interinstitutionel sag:
2021/0424(COD)
2021/0425(COD)

ENER 491
ENV 973
CLIMA 486
IND 388
RECH 525
COMPET 766
ECOFIN 969
CODEC 1433

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanters Komité/Rådet
Vedr.:	Direktiv om fælles regler for de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint og Forordning om det indre marked for vedvarende gas, naturgas og brint – Orienterende debat

Med henblik på samlingen i TTE-Rådet (energi) den 25. oktober 2022 følger vedlagt til delegationerne et diskussionsoplæg om direktivet om fælles regler for de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint og forordningen om det indre marked for vedvarende gas, naturgas og brint (omarbejdning).

Diskussionsoplæg om forordningen og direktivet om gas- og brintmarkedet

Den 15. december 2021 forelagde Kommissionen forslag til direktivet om fælles regler for de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint og forordningen om det indre marked for vedvarende gas, naturgas og brint (gaspakken) som led i den nye EU-ramme for dekarbonisering af gasmarkederne, fremme af brint og reduktion af metanemissioner.

Forslagene blev sammen med konsekvensanalysen forelagt under det franske formandskab, hvorefter der fulgte en første udveksling af synspunkter mellem medlemsstaterne. I juli 2022 indledte det tjekkiske formandskab forhandlinger i Energigruppen om forslagene. Baseret på de første resultater af disse drøftelser forelagde formandskabet den 9. september 2022 den første revision af både forordningen og direktivet med henblik på yderligere indgående drøftelser i Energigruppen i de følgende uger.

På grundlag af de hidtidige fremskridt og for at udstikke retningslinjer for det videre arbejde foreslår formandskabet nu tre diskussionsemner, hver med flere muligheder, som ministrene kan overveje:

1. Tidsrammen for udvikling af brintmarkeder med fokus på vertikal adskillelse af brintnetoperatører

Kommissionens forslag lægger op til en mere fleksibel lovramme for brint i markedets vækstfase, men senest den 1. januar 2031 bør der gælde mere detaljerede regler, som letter markedsintegrationen og den grænseoverskridende handel. Ifølge nogle medlemsstater giver den fastsatte dato i 2030 for denne lovgivningsmæssige omstilling ikke tilstrækkelig fleksibilitet og tid til, at brintmarkedet kan udvikle sig og modne tilstrækkeligt. Uden en harmoniseret slutdato for overgangsperioden på EU-plan er der imidlertid en risiko for forskellige reguleringssystemer på tværs af grænserne, hvilket kan hæmme udviklingen af et effektivt indre marked.

Med de foreslåede regler for vertikal adskillelse af brintnetoperatører (*direktivets artikel 62*) bliver modellen med ejerskabsmæssig adskillelse tilgængelig. Det foreslås, at modellen med den uafhængige systemoperatør ("ISO"-modellen) skal være tilgængelig for brintnet, som tilhørte vertikalt integrerede virksomheder, da gaspakken trådte i kraft. Et mere omstridt element er udløbet af adskillelsesmodellen med den uafhængige transmissionsoperatør ("ITO") senest i 2031, da nogle medlemsstater frygter, at dette kan hæmme udviklingen af brintnet og dermed markederne, fordi TSO'er for gas med ITO-adskillelsesmodellen ikke vil blive tilskyndet til at investere i nye anvendelsesformål for deres infrastruktur.

Den foreslåede overgangsperiode for brintmarkederne inden udgangen af 2030 nævnes i flere artikler i gaspakken. Det foreslås i forordningen, at der fra den 1. januar 2031 ikke opkræves tariffer for adgang til brintnet ved sammenkoblingspunkter mellem medlemsstaterne (*forordningens artikel 6*), hvilket bør erstattes af oprettelsen af en kompensationsmekanisme for finansiering af grænseoverskridende infrastruktur blandt de relevante brintnetoperatører (*direktivets artikel 53*). Inden udgangen af 2030 skal medlemsstaterne i henhold til det foreslåede direktiv sikre gennemførelsen af reguleret tredjepartsadgang til brintnet (*direktivets artikel 31*), og brintnetoperatørerne kan drage fordel af undtagelser for eksisterende brintnet og geografisk afgrænsede net (*direktivets artikel 47 og 48*).

Ministrene opfordres i denne forbindelse til at overveje følgende muligheder:

- a) *At der indføres en revisionsmekanisme for den lovgivningsmæssige overgangsdato i 2031 på EU-plan, hvor Kommissionen på grundlag af forud fastsatte kriterier (f.eks. markedets funktion, konkurrence, forskelle i reglernes indvirkning på grænseoverskridende handel) vil gennemgå markedsvilkårene i [2028] og i givet fald vedtage en afgørelse om at udsætte overgangen på EU-plan.*
- b) *At overgangsfasen for elementer ved udformningen af brintmarkedet udsættes til år [X].*
- c) *At adskillelsesmodellen med den uafhængige transmissionsoperatør ("ITO") bevares efter 2030 for de eksisterende TSO'er for gas med ITO-adskillelsesmodellen.*

2. Tarifrabatter for vedvarende og kulstoffattige gasser i naturgassystemet og grænseoverskridende tariffer i brintnet

I. Grænseoverskridende tariffer i særskilte brintnet

Kommissionen foreslog en udformning af et fremtidigt brintmarked uden grænseoverskridende tariffer pr. 1. januar 2031 (*forordningens artikel 6*). Som det allerede er tilfældet for elmarkederne, vil dette skabe lige vilkår for brintproduktion og undgå såkaldt "pancaking" af tariffer, hvilket er vigtigt for at forhindre stigende omkostninger for de endelige forbrugere. Et system med grænseoverskridende nultariffer og passende omkostningsdelingsmekanismer kan være mere gennemførligt i en tidlig fase af ibrugtagningen af brintinfrastruktur end på et modent marked, hvor der er foretaget betydelige infrastrukturinvesteringer. For at sikre udviklingen af (grænseoverskridende) brintinfrastruktur i fraværet af grænseoverskridende tariffer foreslås en finansiel kompensationsmekanisme blandt brintnetoperatører (*direktivets artikel 53*). Nogle medlemsstater foretrækker også at beholde den eksisterende tarifmekanisme for brint, mens andre ønsker at udsætte gennemførelsen af grænseoverskridende nultariffer for brintnet.

Ministrene opfordres derfor til at overveje følgende muligheder:

- a) *At der gennemføres en revisionsmekanisme for året 2031 på EU-plan, hvor Kommissionen på grundlag af forud fastsatte kriterier (f.eks. markedets funktion, konkurrence, forskelle i reglernes indvirkning på grænseoverskridende handel) gennemgår markedsvilkårene i [2028] og i givet fald vedtager en afgørelse om at udsætte forpligtelsen vedrørende grænseoverskridende nultariffer for brintnet.*
- b) *At forpligtelsen vedrørende grænseoverskridende nultariffer for brintnet udsættes til år [X].*
- c) *At forpligtelsen vedrørende grænseoverskridende nultariffer fra den 1. januar 2031 erstattes med en fælles beslutning om grænseoverskridende tariffer truffet af de nationale regulerende myndigheder med en endelig afgørelse fra ACER i tilfælde af uenighed.*

II. Tarifrabatter for vedvarende og kulstoffattige gasser i naturgassystemet

Kommissionens forslag indeholder forskellige tarifrabatter, hvis hovedformål er at fremme udbredelsen og den grænseoverskridende handel med vedvarende og kulstoffattige gasser (*forordningens artikel 16¹*). Nogle medlemsstater anførte, at vedvarende gasser bør prioriteres. Andre udtrykte bekymring over, at tarifrabatterne ikke er et egnet redskab til at øge udbredelsen af disse gasser, og over indtægtstab for de regulerede TSO'er for gas og dermed de potentielle prisstigninger på fossil gas for slutkunderne.

Ministrene opfordres i denne forbindelse til at overveje følgende muligheder:

- a) *At der skelnes mellem rabatter for vedvarende og kulstoffattige gasser, dvs. forskellige rabatter for vedvarende og kulstoffattige gasser.*
- b) *At der ikke gennemføres tarifrabatter ved alle sammenkoblingspunkter, herunder indfødningspunkter fra og udtagspunkter til tredjelande, hvorimod medlemsstaterne gennemfører rabatter ved indfødningspunkter fra vedvarende og kulstoffattige produktionsfaciliteter og ved indfødningspunkter fra og udtagspunkter til lagerfaciliteter.*
- c) *At der ikke gennemføres obligatoriske rabatter for vedvarende og kulstoffattige gasser, dvs. at der skal betales fuld tarif for transport af vedvarende og kulstoffattige gasser.*

¹ I henhold til forordningens artikel 16 skal der gennemføres en tarifrabat på 75 % ved indfødningspunkter fra vedvarende og kulstoffattige gasproduktionsfaciliteter og en rabat på 75 % fra transmissionstariffer til og fra gaslagrene i naturgassystemet. Der skal gennemføres en tarifrabat på 100 % ved alle sammenkoblingspunkter for vedvarende og kulstoffattige gasser i naturgassystemet.

3. **Blanding**

Forordningen forpligter TSO'erne til at acceptere brintblandinger på op til 5 % i sammenkoblingspunkter mellem EU-medlemsstaterne fra den 1. oktober 2025 (*forordningens artikel 20*). Hvis forskelle i blandingspraksis fører til restriktioner for grænseoverskridende strømme, finder processen med grænseoverskridende samarbejde om gaskvalitet (*forordningens artikel 19*) anvendelse. Nogle medlemsstater ønsker ikke, at der blandes brint i deres indenlandske naturgasnet, og foretrækker transport og anvendelse af ren brint. Andre ser hellere en udsættelse af gennemførelsesdatoen og sænkning af det maksimale blandingsniveau for at undgå høje omkostninger og begrænse eventuelle risici.

Ministrene opfordres derfor til at overveje følgende muligheder:

- a) *At det maksimale blandingsniveau ved sammenkoblingspunkter ændres til [X] %.*
- b) *At gennemførelsen af det maksimale blandingsniveau ved sammenkoblingspunkter udsættes til den 1. oktober [X].*
- c) *At der ikke fastsættes et harmoniseret maksimalt blandingsniveau, dvs. at lade nabomedlemsstater og TSO'er bilateralt aftale maksimale blandingsniveauer ved sammenkoblingspunkter.*